

REPUBLIKA E KOSOVËS - REPUBLIKA KOSOVO - REPUBLIC OF KOSOVO
GJKATA KUSHTETUESE
USTAVNI SUD
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, dana 14. oktobra 2024. godine
Br. Ref.: RK 2555/24

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KI263/23

Podnosilac

“Swiss Bau” d.o.o.

Ocena ustavnosti

**rešenja [K.DH.SH.II. br. 233/23] Privrednog suda Kosova – drugostepena veća
od 10. maja 2023. godine i obaveštenja [KMLC. br. 91/2023] Kancelarije
glavnog državnog tužioca od 31. jula 2023. godine**

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Gresa Caka-Nimani, predsednica
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, sutkinja
Bajram Ljatifi, sudija
Safet Hoxha, sudija
Radomir Laban, sudija
Remzie Istrefi-Peci, sutkinja
Nexhmi Rexhepi, sudija
Enver Peci, sudija i
Jeton Bytyqi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo “Swiss Bau” d.o.o. sa sedištem u opštini Prizren (u daljem tekstu: podnosilac zahteva), koga zastupa advokat Visar Ostrozubi iz Prizrena.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava rešenje [K.DH.SH.II. br. 233/23] Privrednog suda Kosova – drugostepena veća (u daljem tekstu: Privredni sud – drugostepena veća) od 10. maja 2023. godine i obaveštenje [KMLC. br. 91/2023] Kancelarije glavnog državnog tužioca od 31. jula 2023. godine.
3. Podnosilac zahteva je rešenje [K.DH.SH.II. br. 233/23] Privrednog suda – drugostepena veća od 10. maja 2023. godine primio 23. juna 2023. godine.

Predmetna stvar

4. Predmetna stvar je ocena ustavnosti rešenja [K.DH.SH.II. br. 233/23] Privrednog suda – drugostepena veća od 10. maja 2023. godine i obaveštenja [KMLC. br. 91/2023] Kancelarije glavnog državnog tužioca od 31. jula 2023. godine, kojima su podnosiocu zahteva navodno povređena njegova prava zagarantovana članovima 24. [Jednakost pred zakonom] i 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav).

Pravni osnov

5. Zahtev je zasnovan na stavu 4. člana 21. [Opšta načela] i stavovima 1. i 7. člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, članovima 22. [Procesuiranje podnesaka] i 47. [Individualni zahtevi] Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 25. [Podnošenje zahteva i odgovora] Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

6. Dana 1. decembra 2023. godine, Ustavni sud Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud) primio je zahtev podnosioca zahteva, koji je on predao u pošti dana 20. novembra 2023. godine.
7. Dana 8. decembra 2023. godine, predsednica Suda je odlukom [br. GjR.KI263/23] imenovala sudiju Envera Pecija za sudiju izvestioca, dok je odlukom [br. KSH.KI263/23] imenovala Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Gresa Caka-Nimani (predsedavajuća), Bajram Ljatifi i Remzije Istrefi-Peci, članovi.
8. Dana 21. decembra 2023. godine, Sud je obavestio zastupnika podnosioca o registraciji zahteva i poslao kopiju zahteva Privrednom sudu, od koga je tražio da dostavi Sudu povratnicu koja dokazuje kada je podnosilac zahteva primio rešenje [K.DH.SH.II. br. 233/23] Privrednog suda od 10. maja 2023. godine.
9. Dana 10. januara 2024. godine, Sud je primio povratnicu od Privrednog suda, kojom se potvrđuje da je rešenje [K.DH.SH.II. br. 233/23] Privrednog suda – drugostepena veća od 10. maja 2023. godine, podnosilac zahteva primio 23. juna 2023. godine.
10. Dana 11. marta 2024. godine, sudija Jeton Bytyqi je položio zakletvu pred predsednicom Republike Kosovo i tom prilikom otpočeo svoj mandat u Sudu.
11. Dana 25. septembra. 2024. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i jednoglasno iznelo preporuku Sudu o neprihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica

12. Na osnovu spisa predmeta, podnosilac zahteva i preduzeće "Teuta.Cos" D.O.O. (u daljem tekstu: poverilac) sa sedištem u Prizrenu su kao dva privredna subjekta, zaključili ugovor o uslugama, kojim su se saglasili da privredni subjekt "Teuta.Cos" D.O.O. izvrši usluge i to podnošenje zahteva za građevinsku dozvolu, uz sve administrativne zahteve, kao i da izradi tehničku dokumentaciju i glavni projekat i reviziju za individualni višestambeni objekat. Takođe, stranke su potpisale predugovor o izgradnji poslovno-stambenog objekta ukupne površine od 1764 m². Poverilac je tvrdio da mu podnosilac zahteva nije izmirio dugovanje u iznosu od 162.969,32€ (sto šezdeset dve hiljade devetsto šezdeset devet evra i trideset dva centa).
13. Prema spisima predmeta, podnosilac zahteva ima više sporova sa poveriocem, pri čemu poverilac tvrdi da mu podnosilac zahteva nije izmirio dugovanja po nekoliko faktura, povodom kojih je vođeno više izvršnih postupaka, a koje je podnosilac zahteva samo pomenuo, ali ih nije osporio pred Sudom.
14. Neutvrđenog datuma, poverilac je podneo predlog za izvršenje privatnom izvršitelju E.H. (u daljem tekstu: privatni izvršitelj), u kome je tražio da se usvoji predlog za izvršenje protiv podnosioca zahteva zbog neplaćanja pet faktura koje zajedno dostižu vrednost od 162.969,32€ (sto šezdeset dve hiljade devetsto šezdeset devet evra i trideset dva centa).
15. Dana 24. maja 2021. godine, privatni izvršitelj je nalogom za izvršenje [P. br. 833/2021], usvojio predlog za izvršenje, kojim je obavezao podnosioca zahteva da isplati poveriocu iznos od 162.969,32€ (sto šezdeset dve hiljade devetsto šezdeset devet evra i trideset dva centa), kao i troškove izvršnog postupka u iznosu od 109,74 € (sto devet evra i sedamdeset četiri centa).
16. Dana 31. maja 2021. godine, podnosilac zahteva je podneo prigovor Osnovnom sudu u Prizrenu (u daljem tekstu: Osnovni sud) protiv naloga za izvršenje [P. br. 833/2021] privatnog izvršitelja od 24. maja 2021. godine, navodeći da fakture na kojima se zasniva izvršenje nemaju obeležja izvršnosti jer obaveza koja je utvrđena i dozvoljena predlogom ne postoji, fakture nisu primljene i overene pečatom od strane podnosioca zahteva, a takođe da iste nisu utemeljene na valjanom pravnom poslu.
17. Dana 15. juna 2021. godine, poverilac je dostavio odgovor na prigovor podnosioca zahteva, sa obrazloženjem da se navodi podnosioca zahteva ne tiču zahteva iz člana 71. Zakona o izvršnom postupku (u daljem tekstu: ZIP). Nadalje, naglasio je da je verodostojna isprava – faktura podesna za izvršenje u skladu sa članom 29. ZIP-a, kao i da sve fakture proizilaze iz pravnog posla, konkretnije ugovora i aneksa ugovora zaključenih između stranaka u javnobeležničkim kancelarijama.
18. Dana 14. februara 2022. godine, Osnovni sud je rešenjem [PPP. br. 167/2021] odbio u celosti kao neosnovan prigovor podnosioca zahteva i odlučio da nalog za izvršenje [P. br. 833/2021] privatnog izvršitelja ostaje na snazi, ocenivši da fakture kao izvršene isprave u ovoj pravnoj stvari sadrže podatke koje moraju imati verodostojne izvršne isprave i da su time ispunjeni zakonski uslovi predviđeni u ZIP-u, kao i da je poverilac predmetne fakture dostavio podnosiocu zahteva putem pošte na njegovu adresu, koju dostavu sud priznaje kao urednu, na osnovu člana 103. stav 1. ZPP-a. Nadalje, podnosilac zahteva nije svojim prigovorima priložio nijedan jedini dokaz kojim bi se dokazalo da izvršna isprava ne ispunjava uslove za izvršenje, a koji navodi bi onemogućili sprovođenje izvršenja u ovoj pravnoj stvari.

19. Neutvrđenog datuma, podnosilac zahteva je izjavio žalbu Apelacionom sudu protiv rešenja [PPP. br. 167/2021] Osnovnog suda od 14. februara 2022. godine, zbog bitne povrede odredaba postupka, pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primene materijalnog prava, sa predlogom da drugostepeni sud usvoji ovu žalbu, a da ožalbeno rešenje poništi i vrati predmet na ponovno suđenje i odlučivanje u prvom stepenu.
20. Dana 1. avgusta 2022. godine, Privredni sud je počeo sa radom, a predmeti ekonomske prirode su ustupljeni tom sudu na dalje postupanje.
21. Dana 10. maja 2023. godine, Privredni sud Kosova – drugostepena veća je rešenjem [K.DH.SH.II. br. 233/23] odbio, kao neosnovanu, žalbu podnosioca zahteva i potvrdio rešenje [PPP. br. 167/2021] Osnovnog suda od 14. februara 2022. godine. Ovaj sud je ocenio da je ožalbenim rešenjem prvostepeni sud odlučio na osnovu konkretnih zakonskih odredaba, tako da isto nije zahvaćeno bitnim povredama odredaba parničnog postupka iz člana 182. stav 2. tačke (b), (g), (j), (k) i (m) ZPP-a, niti pogrešnim i nepotpunim utvrđivanjem činjeničnog stanja. Nadalje, naglasio je da podnosilac zahteva nije dostavio pravno valjane dokaze u prilog svojim navodima, u skladu sa članom 69. stav 4. ZIP-a i da nisu ispunjeni zakonski uslovi iz člana 71. ZIP-a.
22. Dana 26. jula 2023. godine, podnosilac zahteva je podneo Kancelariji glavnog državnog tužioca predlog za pokretanje zahteva za zaštitu zakonitosti protiv rešenja [PPP. br. 167/2021] Osnovnog suda od 14. februara 2022. godine i rešenja [K.DH.SH.II. br. 233/23] Privrednog suda od 10. maja 2023. godine, zbog pogrešne primene materijalnog prava i bitne povrede relevantnih odredaba postupka.
23. Dana 31. jula 2023. godine, Kancelarija glavnog državnog tužioca je obaveštenjem [KMLC. br. 91/2023] saopštila da zahtev za zaštitu zakonitosti nije dozvoljen na osnovu člana 14. stav 3. Zakona o Privrednom sudu, iz razloga što isti navodi da odluke Privrednog suda – drugostepena veća ne mogu biti predmet pobijanja vanrednim pravnim lekom – zahtevom za zaštitu zakonitosti.

Navodi podnosioca zahteva

24. Podnosilac zahteva pred Sudom tvrdi da su rešenje [K.DH.SH.II. br. 233/23] Privrednog suda – drugostepena veća od 10. maja 2023. godine i obaveštenje [KMLC. br. 91/2023] Kancelarije glavnog državnog tužioca od 31. jula 2023. godine, doneta uz povredu njegovih osnovnih prava i sloboda zagarantovanih članovima 24. [Jednakost pred zakonom] i 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava.
25. Podnosilac zahteva tvrdi da je Privredni sud – drugostepena veća osporenim rešenjem povredio prava zagarantovana članom 24. Ustava, čime ga je diskriminisao jer je dao pravnu snagu postupku koji se zasniva na ispravama koje nemaju pravni osnov i koje nisu potpisale stranke. U isto vreme, Kancelarija glavnog državnog tužioca je diskriminimala podnosioca zahteva jer je dala pravnu podršku osporenom rešenju.
26. Nadalje, podnosilac zahteva tvrdi da je osporeno rešenje u suprotnosti sa pravnim stavom Privrednog suda jer se isto poziva na rešenja Privrednog suda [K.DH.SH.II. br. 1231/2022] od 10. januara 2023. godine i [KPPP. br. 777/2022] od 25. maja 2023. godine, naglašavajući da je taj sud u izvršnim predmetima između istih subjekata i sa istim metodama koje je koristio poverilac, usvojio žalbe i prigovore podnosioca zahteva zbog nepostojanja potpisa i pravnog osnova za izdavanje računa. S druge strane, u konkretnom slučaju je odlučio drugačije, tako što je odbio, kao neosnovanu, žalbu podnosioca zahteva.
27. Podnosilac zahteva tvrdi da mu se osporenim rešenjem uskraćuje pravo na pravično i nepristrasno suđenje, zagarantovano članom 31. Ustava, pošto pravni stav Privrednog

suda i njegove prakse pokazuju da fakture koje nisu potpisala oba subjekta, ne predstavljaju pravni osnov za redovni izvršni postupak jer se smatra da iste ne ispunjavaju uslove da se smatraju verodostojnim ispravama, na osnovu članova 27, 29. i 71. Zakona o izvršnom postupku (u daljem tekstu: ZIP).

Relevantne ustavne i zakonske odredbe

Ustav Republike Kosovo

Član 24. [Jednakost pred zakonom]

- 1. Pred zakonom su svi jednaki. Svako ima pravo na jednaku zakonsku zaštitu, bez diskriminacije.*
- 2. Niko se ne sme diskriminisati na osnovu rase, boje, pola, jezika, veroispovesti, političkog ili nekog drugog uverenja, nacionalnog ili društvenog porekla, veze sa nekom zajednicom, imovine, ekonomskog ili socijalnog stanja, seksualnog opredeljenja, rođenja, ograničene sposobnosti ili nekog drugog ličnog statusa.*
- 3. Načelo jednakosti pred zakonom ne sprečava sprovođenje i usvajanje privremenih mera, neophodnih za zaštitu i napredak prava pojedinaca i grupa koje nisu jednake. Takve mere se mogu sprovoditi samo do ostvarenja cilja radi kojeg su uspostavljene.*

Član 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje]

- “1. Svakom se garantuje jednaka zaštita prava pred sudom, ostalim državnim organima i nosiocima javnih.*
- 2. Svako ima pravo na javno, nepristrasno i pravično razmatranje odluka o pravima i obavezama ili za bilo koje krivično gonjenje koje je pokrenuto protiv njega/nje, u razumnom roku, od strane nezavisnog i nepristrasnog, zakonom ustanovljenog, suda”.*
- [...]*

ZAKON BR. 04/L-139 O IZVRŠNOM POSTUPKU

Član 68. Vanredni pravni lekovi

- 1. Nije dozvoljena revizija niti ponavljanje postupka u izvršnom postupku.*
- 2. Povratak na prethodno stanje dozvoljeno je samo u slučaju ne očuvanja rokova za podnošenje prigovora i žalbe protiv izvršivih odluka za prinudno izvršenje.*

ZAKON BR. 08/L-015 O PRIVREDNOM SUDU

Član 14. Vanredni pravni lekovi

- 3. Izuzetno iz stava 1. ovog člana, zahtevi za zaštitu zakonitosti nisu dozvoljeni u sporovima koje rešava Privredni sud.*

Ocena prihvatljivosti zahteva

28. Sud prvo razmatra da li je zahtev ispunio uslove prihvatljivosti, koji su utvrđeni Ustavom, dalje precizirani Zakonom i propisani Poslovníkom.

29. U tom smislu, Sud se poziva na stavove 1. i 7. člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, kojima je utvrđeno:

“1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.

[...]

7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom”.

30. Sud se takođe poziva i na stav 4. člana 21. [Opšta načela] Ustava, kojim je utvrđeno:

“4. Ustavom utvrđena prava i osnovne slobode važe i za pravna lica, onoliko koliko su izvodljiva”.

31. Sud najpre primećuje da u skladu sa stavom 4. člana 21. Ustava, podnosilac zahteva ima pravo da podnese ustavnu žalbu, pozivajući se na navodne povrede svojih ustavnih prava i sloboda, koja važe kako za pojedince, tako i za pravna lica (vidi slučaj Suda br. [KI41/09](#), podnosilac zahteva *Univerzitet AAB-RIINVEST L.L.C.*, rešenje o neprihvatljivosti od 3. februara 2010. godine, stav 14; i [KI35/18](#), podnosilac zahteva *“Bayerische Versicherungsverband”*, presuda od 11. decembra 2019. godine, stav 40).

32. Sud, takođe, utvrđuje da je podnosilac zahteva ovlašćena strana koja osporava akt javnog organa, odnosno rešenje [K.DH.SH.II. br. 233/23] Privrednog suda Kosova – drugostepena veća od 10. maja 2023. godine u vezi sa obaveštenjem [KMLC. br. 91/2023] Kancelarije glavnog državnog tužioca od 31. jula 2023. godine.

33. Sud se u nastavku poziva i na članove 47. [Individualni zahtevi] i 48. [Tačnost podneska] Zakona, kojima je utvrđeno:

Član 47.
[Individualni zahtevi]

“1. Svaka osoba ima pravo da od Ustavnog suda zatraži pravnu zaštitu ukoliko smatra da njena Ustavom zagarantovana prava i slobode krši neki javni organ.

2. Osoba može da podnese pomenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva”.

Član 48.
[Tačnost podneska]

“Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori”.

34. Sud, takođe, razmatra da li su ispunjeni uslovi koji su utvrđeni članom 49. [Rokovi] Zakona i pravilom 34. [Kriterijumi prihvatljivosti], odnosno stavovima (1) (b) i (c) Poslovnika. Isti utvrđuju sledeće:

Član 49. Zakona
[Rokovi]

“Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku...”

Pravilo 34. Poslovnika
[Kriterijumi prihvatljivosti]

“(1) Sud može smatrati zahtev prihvatljivim:

[...]

b) ako su iscrpljena sva delotvorna pravna sredstva utvrđena zakonom protiv osporenog akta;

c) ako je zahtev podnet u roku od četiri (4) meseca od dana daka daje odluka po poslednjem delotvornom pravnom sredstvu dostavljena podnosiocu zahteva; i

[...]”

35. Međutim, na osnovu člana 49. (Rokovi) Zakona, Sud u nastavku mora da proceni da li je ovaj zahtev podnet u zakonskom roku od četiri (4) meseca koji je utvrđen članom 49. Zakona i pravilom 34. (1) (c) Poslovnika o radu.
36. S tim u vezi, Sud podseća da je pravilo o četvoromesečnom periodu autonomno i da se mora razumeti i primeniti na osnovu činjenica svakog slučaja posebno kako bi se obezbedilo delotvorno vršenje prava na iznošenje zahteva pred Sudom. Sud naglašava da svrha zakonskog roka od četiri (4) meseca, utvrđen članom 49. Zakona i pravilom 34. (1) (c) Poslovnika, služi pravnoj sigurnosti i osigurava da slučajevi koji pokreću ustavna pitanja se tretiraju u razumnom roku, kao i sprečava da se vlasti i druga pogođena lica ne drže u stanju neizvesnosti tokom dužeg perioda (vidi, između ostalog, slučajeve Suda [KI61/23](#), sa podnosiocem zahteva, *Hedie Bylykbashi*, rešenje o neprihvatljivosti, od 25. maja 2023. godine, stav 33; [KI24/23](#) sa podnosiocem zahteva, *Sami Nuredini*, rešenje o neprihvatljivosti od 27. aprila 2023. godine, stav 21; i slučaj ESLJP-a, [Lekić protiv Slovenije](#), zahtevi br. 10865/09, 45886/07 i 32431/08 presuda od 11. decembra 2018. stav 65). Ovo pravilo takođe daje vremena potencijalnom podnosiocu zahteva da li da podnese tužbu Sudu, i, ako jeste, da odluči o konkretnim argumentima koje će izneti i tok činjenica, jer nakon izvesnog vremena postaje teško razmatrati pitanja koja je pokrenuo podnosilac zahteva (vidi slučaj Suda [KI115/20](#), sa podnosiocem zahteva *Muharrem Rama*, rešenje o neprihvatljivosti, od 3. novembra 2021. godine, stavovi 55 i 56; i slučaj ESLJP-a, [Sabri Güneş protiv Turske](#), zahtev br. 27396/06, presuda od 29. juna 2012. godine, stavovi 52 i 55).
37. Rok od četiri (4) meseca počinje da teče od dana donošenja poslednje odluke u okviru postupka iscrpljivanja pravnih sredstva (vidi slučaj Suda, [KI59/18](#), sa podnosiocem zahteva *Strahinja Spasić*, rešenje o neprihvatljivosti, od 27. marta 2019. godine, stav 51; i slučaj ESLJP-a, [Chapman protiv Belgije](#), zahtev br. 39619/06, odluka od 5. marta 2013. godine, stav 34). U tom smislu, Sud naglašava da kada se podnosiocu zahteva prizna pravo da primi kopiju pravosnažne odluke redovnih sudova, rok od četiri (4) meseca počinje da teče od dana kada je doneta odluka poslednjeg efektivnog pravnog sredstva koji je dostavljen podnosiocu zahteva, bez obzira da li je odluka usmeno saopštena podnosiocu zahteva. Ovaj kriterijum je utvrđen i u tački (c) stava (1) pravila 34. (Kriterijumi o prihvatljivosti) Poslovnika o radu, kojim je propisano da se zahtev

podnosi u roku od četiri (4) meseca od dana kada je dostavljena odluka poslednjeg pravnog sredstva podnosiocu zahteva.

38. U tom smislu, Sud podseća na sudsku praksu ESLJP-a, odnosno koja je istakla da se ne zahteva iscrpljivanje diskrecionih pravnih sredstva, odnosno pravnih sredstva koji nisu direktno dostupni podnosiocima zahteva i koji zavise od diskrecionog prava posrednika. Prema ESLJP-u, iscrpljivanje pravnih sredstava i period od četiri (4) meseca su usko povezani. Sud, na osnovu sudske prakse ESLJP-a, dalje naglašava da rok od četiri (4) meseca počinje da teče od dana kada je podnosilac zahteva prihvatio odluku poslednjeg efektivnog pravnog sredstva (vidi, između ostalog, slučajeve Suda [KI143 /19](#), sa podnosiocem zahteva *Agim Thaqi*, rešenje o neprihvatljivosti, od 16. januara 2020. godine, stav 42 i [KI111/22](#), sa podnosiocem zahteva *Bechtel Enka GP.O.P.*, rešenje o neprihvatljivosti, od 25. januara 2023. godine, stav 44; slučaj ESLJP-a, [Williams protiv Ujedinjenog Kraljevstva](#), br. 32567/06, odluka od 17. februara 2009. godine).
39. U tom smislu, Sud će u nastavku oceniti da li je u okolnostima konkretnog slučaja obaveštenje [KMLC. br. 91/2023] Kancelarije glavnog državnog tužioca od 31. jula 2023. godine bilo delotvorno sredstvo u odnosu na navode podnosioca zahteva o ustavnim povredama. Odgovor na ovo pitanje biće odlučujući za ocenu da li je zahtev podnosioca zahteva podnet u roku od četiri (4) meseca.
40. S tim u vezi, Sud primećuje da je u konkretnom slučaju postupak protiv podnosioca zahteva koji je vođen pred redovnim sudovima u vezi sa zakonitošću naloga za izvršenje [P. br. 833/2021] i pitanjem izvršenja spornih faktura sproveden pred dve sudske instance, odnosno Osnovnim sudom i Privrednim sudom – drugostepena veća, što je rezultiralo donošenjem rešenja [K.DH.SH.II. br. 233/23] Privrednog suda – drugostepena veća od 10. maja 2023. godine.
41. Članom 68. (Vanredni pravni lekovi) Zakona o izvršnom postupku predviđeno je sledeće: "*Nije dozvoljena revizija niti ponavljanje postupka u izvršnom postupku*". Prema tome, podnosilac zahteva nije imao na raspolaganju pravno sredstvo koje bi mogao da koristi "*lično*" kako bi osporio gore navedeno rešenje Privrednog suda – drugostepena veća pred Vrhovnim sudom.
42. Međutim, nakon prijema rešenja Privrednog suda – drugostepena veća, podnosilac zahteva se obratio Kancelariji glavnog državnog tužioca, sa predlogom da ista, u ime podnosioca zahteva podnese zahtev za zaštitu zakonitosti Vrhovnom sudu protiv rešenja Privrednog suda. S tim u vezi, Sud ističe da je ovaj zahtev u potpunoj diskreciji Kancelarije glavnog državnog tužioca.
43. U kontekstu prvog slučaja, Sud je, u principu, istakao da pravno sredstvo predloga za pokretanje zahteva za zaštitu zakonitosti u parničnom postupku preko državnog tužioca nije direktno dostupan jer je diskreciono pravo državnog tužioca da podnese ili ne takav zahtev pred Vrhovnim sudom. Na osnovu sudske prakse ESLJP-a (vidi slučaj ESLJP-a [Lepojić protiv Srbije](#), br. 13909/05, presuda od 6. novembra 2007. godine i [Stojanovski protiv Bivše Jugoslovenske Republike Makedonije](#), br. 1431/03, presuda od 22. oktobra 2009. godine), docnji je proglasio zahteve neprihvatljivim kao neblagovremenim, u slučajevima kada su podneti Sudu nakon odlučivanja državnog tužioca o odbijanju zahteva za zaštitu zakonitosti, pojašnjavajući, između ostalog, da (i) nakon donošenja konačne odluke redovnih sudova, ništa nije sprečilo dotične podnosiocima zahteva da podnesu zahtev Sudu i da (ii) s obzirom na to da relevantno pravno sredstvo nije direktno dostupan i da je u diskrecionom pravu državnog tužioca za potrebe izračunavanja roka „konačna odluka“ je relevantna odluka Apelacionog suda (vidi, na sličan način, slučajeve Suda [KI143/19](#), sa podnosiocem zahteva *Agim Thaqi*, gore

citirano, stavovi 40-44; [KI174/20](#), sa podnosiocem zahteva DE-KO D.o.o, rešenje o neprihvatljivosti od 25. februara 2021. godine, stavovi 32-51; [KI234/21](#), sa podnosiocem zahteva N.P.N „Çlirimi“, rešenje o neprihvatljivosti od 8. juna 2022. godine, stavovi 42-56; [KI111/22](#), sa podnosiocem zahteva Bechtel Enka GP.O.P, citiran iznad, stavovi 34-45).

44. Međutim, sudska praksa Suda prepoznaje i slučajeve u kojima je ocenjivana ustavnost saopštenja državnog tužioca, kroz koje nije prihvaćen zahtev stranaka da se zahtev za zaštitu zakonitosti pokrene u njihovu korist i razrađene su okolnosti kada takva saopštenja državnog tužioca, izuzetno, mogu biti predmet ocene Suda (vidi slučaj Suda [KI42/18](#), podnositeljka zahteva Asija Muslija, rešenje o neprihvatljivosti, od 11. marta 2020. godine, kroz koje su ocenjeni navodi podnositeljke zahteva o ustavnoj povredi saopštenja državnog tužioca, potkrepljeno i u slučaju ESLJP-a [Gorou protiv Grčke](#) (br. 2), zahtev br. 12686/03, presuda od 20. marta 2009. godine).
45. Međutim, gore navedeni slučaj, KI42/18, razlikuje se od konkretnog slučaja. U tom kontekstu, Sud podseća da je u gore navedenom slučaju, KI42/18, podnositeljka zahteva osporila konkretno obaveštenje KMLC br. 09/2018 državnog tužioca od 2. marta 2018. godine, tvrdeći da su tim obaveštenjem povređena njena ustavna prava, koja su se, između ostalog, odnosila na navodni nedostatak obrazloženja osporenog obaveštenja državnog tužioca. Što se pak tiče rešenja Apelacionog suda Republike Kosovo AC. br. 3538/2017 od 8. decembra 2017. godine, koje je takođe osporeno u slučaju KI42/18, glavni navod bilo je neutvrđivanje činjenice od strane Apelacionog suda da podnositeljka zahteva nije potpisala Ugovor o hipoteci od 2. decembra 2011. godine. Zahtev podnosioca zahteva u slučaju KI42/18 koji se odnosio na rešenje Apelacionog suda AC. br. 3538/2017 odvojeno od obaveštenja Kancelarije glavnog državnog tužioca, dostavljen je Sudu takođe u roku koji je predviđen Zakonom i Poslovníkom.
46. S druge strane, u konkretnom slučaju, podnosilac zahteva ne iznosi konkretne navode koji se odnose na razloge koji su dati u obaveštenju Kancelarije glavnog državnog tužioca i kako su njenim obaveštenjem o nepodnošenju zahteva za zaštitu zakonitosti Vrhovnom sudu povređena ustavna prava podnosioca zahteva. Navodi podnosioca u konkretnom zahtevu odnose se na tvrdnje da je *“Privredni sud dao zakonsku snagu postupku koji se zasniva na dokumentima koji nemaju pravni osnov i koje nisu potpisale stranke”*.
47. Sud primećuje da je ove navode razmatrao Privredni sud – drugostepena veća, a ne Kancelarija državnog tužioca. Ona je, zapravo, odlučila samo o tome da li su ispunjeni zakonski uslovi za podnošenje takvog zahteva Vrhovnom sudu.
48. U ovom aspektu, Sud podseća da je u obaveštenju [KMLC. br. 91/2023] od 31. jula 2023. godine, Kancelarija glavnog državnog tužioca obavestila podnosioca zahteva o tome da je odbijen njegov predlog za podnošenje zahteva za zaštitu zakonitosti protiv rešenja [PPP. br. 167/2021] Osnovnog suda od 14. februara 2021. godine i rešenja [K.DH.SH.II. br. 233/23] Privrednog suda – drugostepena veća od 10. maja 2023. godine, smatrajući da tako nešto nije dozvoljeno jer prema Zakonu o Privrednom sudu, odnosno prema odredbi člana 14. stav 3, *“Izuzetno iz stava 1. ovog člana, zahtevi za zaštitu zakonitosti nisu dozvoljeni u sporovima koje rešava Privredni sud”*.
49. Sud podseća, da u konkretnom slučaju, zahtev za zaštitu zakonitosti preko državnog tužioca, osim što je u njegovoj diskreciji, može biti podnet od strane državnog tužioca samo ako su ispunjeni određeni zakonski uslovi. Takođe, navodi podnosioca zahteva se odnose na način na koji su Osnovni i Privredni sud primenili zakon kada su odlučivali o zakonitosti naloga za izvršenje i pravnom statusu spornih faktura. Pored toga,

podnosilac zahteva ne iznosi konkretne navode u vezi sa obaveštenjem Kancelarije glavnog državnog tužioca, već pred sudom iznosi iste navode koje je izneo i protiv rešenja [K.DH.SH.II. br. 233/23], Privrednog suda – drugostepena veća, a koje navode Kancelarija državnog tužioca nije imala nadležnost da razmatra jer je ona samo nadležna da podnese zahtev za zaštitu zakonitosti Vrhovnom sudu, a ne da ocenjuje povrede zakona koje je učinio Privredni sud. Shodno tome, u vezi sa ovim navodima, u slučaju podnosioca zahteva, nakon prijema rešenja [K.DH.SH.II. br. 233/23] Privrednog suda – drugostepena veća od 10. maja 2023. godine, ništa nije sprečavalo istog da se obrati Ustavnom sudu.

50. Shodno tome, Sud ocenjuje da se “*poslednjom odlukom*”, prema članu 49. Zakona, u vezi sa postupcima koji se odnose na osporene fakture za koje je izdat nalog za izvršenje, smatra rešenje [K.DH.SH.II. br. 233/23] Privrednog suda – drugostepena veća od 10. maja 2023. godine, kojim je odbijena žalba podnosioca zahteva protiv rešenja [PPP. br. 167/21] Osnovnog suda od 14. februara 2022. godine. U ovom kontekstu, Sud treba dalje da proceni da li je podnosilac zahteva podneo svoj zahtev Sudu, u skladu sa članom 49. Zakona i pravilom 34. (1) (c) Poslovnika.
51. S tim u vezi, Sud podseća da je rešenje [K.DH.SH.II. br. 233/23] Privrednog suda – drugostepena veća, doneto 10. maja 2023. godine. Iz povratnice koju je na zahtev Suda dostavio Privredni sud, a koja dokazuje kada je podnosilac zahteva primio osporeno rešenje Privrednog suda – drugostepena veća, proizilazi da je datum njegovog prijema 23. jun 2023. godine. U vezi s tim, Sud primećuje da je vreme između prijema rešenja i datuma predaje njegovog zahteva u pošti, 20. novembra 2023. godine, premašilo vremenski period od 4 (četiri) meseca.
52. Kao rezultat toga, Sud zaključuje da je zahtev podnosioca zahteva koji se odnosi na rešenje [K.DH.SH.II. br. 233/23] Privrednog suda – drugostepena veća od 10. maja 2023. godine, podnet nakon isteka zakonskog roka od 4 (četiri) meseca.
53. Shodno tome, na osnovu prethodno navedenih obrazloženja, Sud zaključuje da je zahtev podnosioca zahteva podnet van zakonskog roka koji je utvrđen članom 49. Zakona i pravilom 34. (1) (c) Poslovnika, i da je isti, kao takav, neprihvatljiv.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa stavom 4. člana 21. i stavovima 1. i 7. člana 113. Ustava, članom 49. Zakona i pravilom 34. (1) (c) Poslovnika, dana 25. septembra 2024. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

- I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;
- II. DA DOSTAVI ovo rešenje stranama;
- III. DA OBJAVI ovo rešenje u Službenom listu, u skladu sa članom stavom 4 člana 20 Zakona;
- IV. Ovo rešenje stupa na snagu danom objavljivanja u Službenom listu Republike Kosovo, u skladu sa stavom 5. člana 20. Zakona.

Sudija izvestilac

Enver Peci

Predsednica Ustavnog suda

Gresa Caka Nimani